

ISSN 2223-3822

Levytskiy, V., Radynskyy, S. & Radynska, S. (2025) Economic and legal support for digital transformation and international standards and national approaches to electronic commerce. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 33, no. 2, pp. 29-39.

URL:

<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvotec.pdf>

SEPS

Journal

Socio-Economic
Problems and the State

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ І НАЦІОНАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ

Віталій ЛЕВИЦЬКИЙ

Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені Степана Дем'янука
вул. Степана Дем'янука, 4, м. Рівне,
33000, Україна
e-mail: levior@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

Сергій РАДИНСЬКИЙ

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
e-mail: srv2011@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

Софія РАДИНСЬКА

Університет інформаційних технологій та менеджменту м. Жешув
вул. Сухарського 2, м. Жешув, 35-225, Польща
e-mail: radunskasofiya2017@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6870-4914>

Article history:

Received: October
1st Revision: October
Accepted: October

JEL classification:

L86
O33
K23

UDC:

338.242

DOI:

<https://doi.org/10.33108/sepd.2025.02.029>

Анотація: У науковій статті аналізуються ключові питання, що виникають у зв'язку з аспектами правового регулювання цифровізації економіки та зростанням електронної комерції. Зазначається, що цифровізація пропонує нові можливості для підприємництва, зокрема через впровадження цифрових платформ, омніканальних стратегій та автоматизацію процесів. Вивчається вплив технологій на бізнес-моделі, правове регулювання електронних трансакцій, питання кібербезпеки та захист прав споживачів та. Зазначено, що провідні цифрові платформи перетворилися на важливі інструменти глобалізації бізнесу, адже спрощують доступ до міжнародних ринків, зменшують потребу у традиційній інфраструктурі та забезпечують інтеграцію бізнесових процесів. У статті досліджується правове регулювання електронних контрактів і трансакцій. Вказано, що розвиток електронної комерції вимагає правової визначеності щодо електронних документів, електронних підписів та цифрових ідентифікаторів. Відзначено, що у зарубіжних країнах спостерігаємо відмінності в підходах до цифровізації та електронної торгівлі, що породжує виклики для міжнародної торгівлі. Приділено увагу викликам, пов'язаним із захистом прав споживачів у цифровій економіці й торгівлі. Адже виникають нові ризики, пов'язані з порушенням конфіденційності та шахрайством в онлайн-середовищі. Тому прийняті міжнародні стандарти, наприклад GDPR, що забезпечують високий рівень захисту персональних даних, у той час як вітчизняне законодавство вимагає гармонізації з міжнародними правовими нормами для підвищення рівня захисту прав споживачів. Узагальнено, що цифровізація економіки і торгівлі вимагає адаптації нормативно-правового регулювання до нових викликів, при цьому створює нові можливості для удосконалення правових механізмів. Дослідження цих процесів дозволить глибше зрозуміти потреби з адаптації правові системи для наступних етапів розвитку цифровізації та електронної комерції для забезпечення та збереження балансу між інноваціями та захистом прав національних та міжнародних учасників цифрової економіки.

Ключові слова: цифровізація, цифрова економіка, цифрові трансформації, правове регулювання цифрових платформ, глобалізація, національні стандарти, міжнародні стандарти, національний досвід, зарубіжний досвід, кібербезпека, електронна торгівля, моделі електронної комерції.

Левицький В., Радинський С., Радинська С. Економіко-правове забезпечення цифрової трансформації та міжнародні стандарти і національні підходи до електронної торгівлі. Соціально-економічні проблеми і держава. 2025. Вип. 2 (33). С. 29-39. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvotec.pdf>

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми.

Електронна комерція на міжнародній арені стрімко розвивається завдяки активній цифровізації усіх сфер економічної діяльності. Розвиток інформаційних технологій змінює традиційні моделі ведення бізнесу, стимулює підприємців до пошуків нових каналів збуту, комунікацій зі споживачами та керування фінансовими потоками. Проте, поруч із новими можливостями, цифровізація порушує нові виклики перед законодавством, виникають потреби у відповідному правовому регулюванні відносин у сфері електронної торгівлі, захисті прав споживачів та забезпеченні кібербезпеки в умовах вдосконалення цифрових технологій.

Актуальність дослідження означеної проблеми зумовлена динамікою технологічних змін та правовими прогалинами законодавства у цій сфері. Такий стан негативно впливає на учасників ринку, обмежує їх можливості в забезпеченні необхідного рівня правової захищеності. Крім того, у контексті глобалізації електронної комерції стає важливим питання гармонізації національних правових норм із міжнародними стандартами. Відтак, аналіз цифрової трансформації, електронної комерції та їх правове регулювання є обов'язковим для вдосконалення правової системи, створення умов для безпечної та ефективної діяльності суб'єктів господарювання в цифровому полі.

При переході до цифрових технологій і модифікації глобалізаційних тенденцій перед світовими країнами постають завдання адекватного реагування на нові виклики. Цифрові технології призвели до нового розуміння змісту усіх форм міжнародних відносин, докорінно змінили діяльність міжнародних компаній, мережу інфраструктури, яка визначає розвиток бізнесу, що працює із цифровими технологіями та підтримує трансформаційні процеси нової економіки.

Цифрова економіка стала результатом поширення інформаційно-комунікаційних технологій у сферах господарювання. Електронний бізнес вплинув на господарські відносини, забезпечив появу якісно нових віртуальних суб'єктів, бізнес-сайтів, цифрових платформ, інтернет-магазинів та послуг. Змінилося і правове забезпечення економіки, утверджується саморегулювання учасників цифровізованих ринків – суб'єктів електронного бізнесу та їх саморегуляторних організацій.

При цьому зростає роль юридичної науки, яка досліджує нові відносини в сфері економіки з метою визначення найоптимальніших шляхів їх регулювання через цифровізацію, а також виявляє тенденції, переваги та ризики використання цифрових ресурсів та напрацьовує рекомендації щодо перспектив регулювання відносин у сфері цифрової економіки з урахуванням виявлених позитивних і негативних тенденцій.

2. Аналіз останніх досліджень та публікацій.

У даний час актуальним є вивчення тих головних ідей, принципів напрацювань вітчизняних та закордонних науковців, на яких ґрунтуються основні стратегії та документи нормативно-правового регулювання цифрової трансформації економіки у державах.

Питання економічного та правового забезпечення цифрової трансформації, національних та міжнародних стандартів електронної торгівлі є предметом наукових пошуків багатьох вітчизняних й іноземних дослідників. Серед них слід зазначити О. Вінник [1], яка висвітлює питання нормативно-правового регулювання відносин у сфері цифрової економіки, відсутність чіткої системи правового регулювання та наявні прогалини у зазначеній темі. В. Гомонай [2] присвятив статтю впливу цифровізації на розвиток електронної комерції, її правовому регулюванню та проаналізував аспекти, що виникають при цифровізації економіки та зростанні електронної торгівлі.

У монографії «Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення» [3] досліджуються питання правового забезпечення цифрових трансформацій економіки, розкриваються питання контролю та управління цифровою інфраструктурою, регулювання цифрового суверенітету та цифрових платформ. М. Хаустова [4] проаналізувала національні та міжнародні підходи до сутності й значення цифровізації та політику держав щодо подальшого впровадження цифровізації; визначила різні аспекти понять цифровізації та цифрової трансформації; вказала, що цифровізація є потужним механізмом економічного зростання, що позитивно впливає на ефективність економічної політики держави.

Зарубіжний досвід правового регулювання розвитку цифрової економіки вивчав Я. Костюченко [5]. Автор охарактеризував загальноєвропейські та міжнародні акти у сфері регулювання розвитку цифрової економіки. Науковці В. Левицький і С. Радинський [6; 7] досліджували правову базу при використанні цифрових технологій у підприємстві та заглибилися у питання історичних і сучасних процесів цифровізації економіки в Україні та провідних країнах світу.

Заступник міського голови Запорізької міської ради А. Пустоваров [8] виклав своє бачення інституційного забезпечення процесу цифрової трансформації при управлінні національною економікою. Проте науковцям необхідно продовжувати працювати над висвітленням питань, порушених у попередніх дослідженнях, враховувати прогрес у розвитку цифрових технологій. Тому нині процес дослідження питань, пов'язаних із правовим забезпеченням цифрової трансформації та електронної торгівлі, активізувався.

Аналіз досліджень українських та світових моделей правового регулювання цифрової економіки дозволить виокремити притаманні особливості й ознаки правового регулювання, з'ясувати мету розробок та впровадження нормативно-правових актів, направлених на формування та регулювання сучасного інформаційного суспільства.

3. Постановка завдання.

Метою статті є представлення результатів дослідження правового регулювання у сфері впливу на процеси цифрової економіки, їх поширення в національній та міжнародній цифровій економіці та торгівлі. Важливою постає конкретизація сутності поняття «інституційне забезпечення» цифрової трансформації управління цифровою економікою і торгівлею, виявлення основних недоліків такого забезпечення та розробка напрямів підвищення його ефективності; аналіз впливу цифровізації на розвиток електронної комерції.

Необхідно проаналізувати позитивний правовий досвід у сфері регулювання цифрових відносин; окреслити шляхи та заходи, необхідні для подальшої роботи з ефективного використання інструментів цифровізації для вдосконалення економічних відносин.

Серед завдань варто виокремити основні сфери та галузі цифрової економіки, що є предметом правового регулювання у провідних країнах; простежити еволюцію відповідних законодавчих актів законодавства; розробити рекомендації для національного законодавства у сфері регулювання цифрової економіки, що ґрунтуються на позитивному міжнародному досвіді.

Для досягнення поставлених у роботі завдань нами використані загальнотеоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння для визначення змісту й складових поняття «цифровізації» та «цифровізації суспільства», «електронна торгівля»; системний підхід для узагальнення основних методичних підходів до трансформації цифровізації суспільства; методи нормативного і позитивного аналізу для розробки рекомендацій з удосконалення моделей трансформації цифровізації. Через використання спеціальних методів наукового

пізнання (абстрагування, систематизації, декомпозиції) досліджено теоретичні засади цифрової економіки та здійснено критичний всесторонній аналіз та систематизацію наукових і практичних підходів до трактування сутності цифровізації.

4. Виклад основного матеріалу.

Проведене дослідження виявило ряд проблем, пов'язаних з цифровою економікою та електронним бізнесом як складовими інформаційного суспільства; визначило систему специфічних відносин, що виникають у цифровій економіці та вплив цифрових технологій на конкуренцію. Нами запропоновано шляхи вирішення виявлених проблем, враховано стан цифровізації та її правового забезпечення в сфері економіки й електронної торгівлі, вказано можливий подальший розвиток відносин в цих сферах.

У наш час рівень інтеграції цифрових технологій в економіку став незворотним, тому першочерговим завданням перед провідними країнами світу постало забезпечення правового регулювання усталених процесів для формулювання основних понять і термінів у цій галузі та визначення правового режиму використання цифрових технологій у сфері економіки й торгівлі; сприяння захисту прав людини у сфері інформації, попередження можливості кібератак. Така програма: «Стратегія цифрової економіки», наприклад, розроблена у Великобританії. Вона направлена на цифрову трансформацію економіки, тобто впровадження та просування інновацій в економіку й електронну торгівлю через цифрові інформаційно-комунікаційні технології [5, с. 190–191].

Цифровізація економіки вагомо впливає на розвиток електронної комерції, створює нові можливості для підприємництва, споживачів та урядів держав. Проте такий процес породжує численні правові виклики через адаптацію нормативної бази до швидких змін у технологіях і нових моделях бізнесу. Під впливом цифрових технологій змінюються бізнес-моделі, вдосконалюються омніканальні стратегії, підходи у сфері взаємодії зі споживачами, коли продавці пропонують свої товари й послуги на кількох платформах одночасно, що робить ринок доступнішим і конкурентнішим. З поширенням електронної комерції зростає кількість електронних транзакцій і контрактів, що укладаються в цифровому середовищі. Зазначене потребує врегулювання правової визначеності та надійності таких угод. У такому контексті важливими постають норми що регулюють обіг електронних документів, електронних підписів та цифрових ідентифікаторів. У багатьох країнах законодавство адаптується до таких модифікацій, проте ускладнюють транскордонну торгівлю відмінності у міжнародній практиці [2, с. 294].

В умовах цифрової економіки на споживачів очікують нові ризики, пов'язані з порушенням конфіденційності, використанням їхніх персональних даних без згоди та шахрайством у цифровому середовищі. При збільшенні кількості електронних транзакцій зростають кіберзагрози, тому запобігання кіберзлочинам та захист інформації постають ключовими для стабільного функціонування електронної комерції. Міжнародні організації та національні уряди розробляють і втілюють законодавчі ініціативи для забезпечення кібербезпеки, однак виникають проблеми із впровадження та дотримання в різних юрисдикціях. Тому цифровізація диктує нові умови для правового регулювання електронної торгівлі й одночасно надає нові можливості для вдосконалення правових механізмів і створення ефективнішого нормативного середовища [2, с. 294–295].

З позицій системного аналізу цифрову економіку слід розглядати як фундаментальні зміни у технологіях, формах і способах людської діяльності; формування глобальної мережі економічної й соціальної діяльності, системи економічних, соціальних і культурних відносин, пов'язаних із використанням нових інформаційних і комунікаційних технологій. Ядром цифрової економіки є «цифровий сектор» (сектор ІТ/ІКТ), що виробляє цифрові товари та надає платформні послуги, а

основними засобами (факторами) виробництва стають цифрові (електронні, віртуальні) дані – числові й текстові, та мережеві транзакції [3, с. 122].

Основними характеристики конкуренції в цифровому середовищі є: наявність величезної кількості продавців і покупців через відсутність географічних кордонів; переважно нецінова конкуренція; невисокі бар'єри для входу на ринок; досконала інформованість продавців і покупців про умови ринку, особливо факт великого масиву даних про купівельну поведінку у продавця; низька ступінь залученості та лояльності покупців при зростаючій вартості залучення нового клієнта; складний характер конкуренції на ринку в зв'язку з наявністю специфічних факторів [3, с. 124].

Цифровізація є провідним фактором зростання світової економіки в перспективні 5–10 років. Крім прямого підвищення продуктивності, яке отримує бізнес від цифрових технологій, існує послідовність непрямих переваг цифровізації: економія часу, нова якість та цінність, створення нового попиту на нові товари й послуги. Передбачається, цифровізація економіки постане головним інструментом для досягнення стратегічної цілі України – кількаразове збільшення ВВП (у 8 разів) до 1 трлн дол. у 2030 р. та забезпечення добробуту, комфорту та якості життя українців на рівні Європи [4, с. 8].

Оскільки сфера, яка охоплює поняття «цифрова економіка» та «електронна торгівля», доволі широкомасштабна, то в багатьох державах розроблені національні стратегії, де визначаються головні шляхи та напрямки розвитку цифрової економіки, вказуються пріоритети такого розвитку із зазначенням строків реалізації та приймаються законодавчі акти, що необхідні на різних етапах формування цифрової економіки [5, с. 190].

Швидкі технологічні зміни вимагають якісного та своєчасного реагування та адаптації законодавчої та регуляторної сфер. Завдання зі швидкої цифрової трансформації пришвидшуються при тісній міжнародній співпраці. Передовий досвід розвитку цифрових інформаційних технологій та цифровізації у співпраці з Європейським Союзом та іншими країнами світу визначає їх стратегічними партнерами в галузях цифрових технологій та електронної торгівлі. Європейський Союз разом з іншими країнами не лише декларативно проголошують підтримку розвитку цифрового простору, але й практично здійснюють напрацювання в реальних сферах. Відповідно, в Україні розробляються нові нормативно-правові акти, які направлятимуть подальші перспективи в сфері цифровізації економіки й комерції враховуватимуть міжнародний правовий досвід [4, с. 9–10].

Цифрова трансформація — це перманентний процес змін, що охоплюють внутрішні й зовнішні аспекти у розвитку держав. Вона адаптує стратегії економіки до очікувань споживачів, ділових партнерів, активності конкурентів та загальних змін у бізнес-середовищі. Це дозволяє компанії адаптувати свою маркетингову стратегію, досягати кращих результатів. Інновації, що радикально перебудовують стиль роботи, відкривають нові можливості для цифрової трансформації компанії, пропонують послуги, що відрізняються за якістю та характеристиками від доступних раніше [9].

Для стимулювання розвитку в Україні цифрової економіки акцент зроблено на спеціальний правовий режим для цифрового бізнесу Дія Сіті, введеного в дія Законом від 15. 07. 2021 р. «Про стимулювання розвитку цифрової економіки» (Закон ПСРЦЕ), що передбачає створення сприятливих умов для інноваційного бізнесу, залучення інвестицій, розбудови цифрової інфраструктури. Правовий режим Дія Сіті включає правові норми, які визначають права та обов'язки осіб, що виникають, змінюються та припиняються через звернення про набуття та втрату статусу резидента Дія Сіті, а також регулювання відносин за участю резидента Дія Сіті і про його участь у статутному капіталі. Відносини, що виникають при цьому регулюються Конституцією України, кодексами України, законами України (Закон ПСРЦЕ), «Про інноваційну діяльність», «Про зайнятість населення», «Про захист персональних даних», «Про правовий статус іноземців

та осіб без громадянства», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про міжнародне приватне право), підзаконними нормативно-правовими актами (Порядок формування та ведення реєстру Дія Сіті, затв. постановою КМУ від 29. 12. р. №144514, Порядок подання та розгляду заяви про набуття статусу резидента Дія Сіті, затв. постановою КМУ від 29. 12. 2021 р. №144513 та ін.), а також міжнародними договорами, згода на які надає Верховна Рада України [1, с. 220–221].

В Європейському Союзі тема цифрової економіки з'явилася у 2010 р., коли Європейська комісія затвердила цифровий Порядок денний для Європи, що було першою ініціативою у рамках стратегії «Європа 2020». В 2015 р. на базі накопиченого досвіду під час імплементації цього документа прийнята «Стратегія єдиного цифрового ринку для Європи». Правове регулювання в цифровій економіці Європейського Союзу направлене на підвищення доступу бізнесу, споживачів до товарів і послуг через Інтернет у межах Євросоюзу; створення сприятливих умов для функціонування цифрових мереж, послуг та сприяння зростанню європейської цифрової економіки. Метою об'єднаного цифрового ринку Європи є створення електронного суспільства та інформаційної економіки, що надасть рівні можливості, стимулюватиме транскордонну торгівлю та послуги, підвищить конкурентоспроможність економіки ЄС [10].

Неформальними лідерами «цифровізації» економіки вважаються США та Китай. У червні 2016 р. Міністерством торгівлі США ухвалений документ «Забезпечення розвитку та інновацій у цифрову економіку». В Китаї у 2015 р. ухвалено концепцію «Інтернет», яка охоплює напрями переробної промисловості, медицину, фінанси, АПК, уряд. Ці напрями розвитку повинні перейти на нові інформаційні та комунікаційні технології для реформування суспільних відносин. Правове регулювання розвитку цифрової економіки уряд Австралії 19.09. 2017 р. втілює у національній Стратегії цифрової економіки, ціль якої – адаптація держави, бізнесу та суспільства до процесів цифровізації для використання сучасних цифрових можливостей [10].

В Україні проводиться відповідна законодавча робота. Так, 03. 03. 2021 р. Кабінет Міністрів України Постановою № 179 затвердив Національну економічну стратегію до 2030 р., де визначено орієнтири, принципи та цінності подальшого розвитку ефективної цифрової сервісної держави та компактних державних інститутів. Тоді ж Кабмін розпорядженням № 167-р ухвалив Концепцію розвитку цифрових компетентностей та затвердив план заходів з її реалізації. Втілення цієї Концепції стане стратегічним кроком уперед у становленні цифрової держави, метою якої є визначення пріоритетів і основних завдань щодо розвитку цифрових компетентностей та цифрових навичок, підвищення рівня цифрової грамотності населення, в умовах розвитку цифрової економіки та цифрової торгівлі. Реалізація Концепції прискорить процеси цифрової трансформації в Україні, істотно підвищить рівень цифровізації суспільства, рівень конкурентоспроможність держави та якість людського капіталу [11, с. 8–9].

На національному рівні в Україні прийнято урядову Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України до 2025 р., що прискорить технологічний розвиток України та забезпечить пришвидшене впровадження цифрових технологій в економіці та соціальній сфері держави. Створена державна програма, яка безпосередньо реалізує нові суспільні відносини, пов'язані із процесами цифровізації та цифрової економіки, буде формувати нове законодавство. Ціль розроблення Концепції зумовлена необхідністю систематизувати та відповідно застосовувати нормотворчість, правозастосування, моніторинг правозастосування й оцінку фактичного впливу у сфері цифрової економіки базових понять, базових принципів. Національні цифрові коаліції створені у 23 європейських країнах [10].

Наукові розробки та дослідження є основою для створення інформаційних технологій та цифрової продукції, які в майбутньому будуть застосовані в національній

економіці. Так, за підсумками 2022 р. галузь інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) забезпечила 7,35 млрд дол. США або 4,5% ВВП надходжень до економіки України [11, с. 15–16].

Попри прогрес у адаптації законодавства між європейським та українським правовим регулюванням електронної комерції, ще зберігаються значні розбіжності, що вимагають гармонізації. Це торкається правового регулювання часу відправлення та отримання електронних документів. Згідно статті 16 Закону України «Про електронну комерцію», електронний документ вважається отриманим у момент, коли він отриманий інформаційно-комунікаційною системою суб'єкта. Проте Директива 2000/31/ЄС пропонує більш дієвий підхід: повідомлення вважається отриманим у момент, коли сторони, яким він адресований, здатні отримати доступ до нього. Також в Україні залишаються невирішеними питання щодо повноцінного впровадження механізмів захисту персональних даних, що важливо при транскордонній електронній комерції з країнами ЄС. Тому гармонізація законодавства України та ЄС у сфері електронної торгівлі є необхідним фактором для інтеграції українського цифрового ринку до європейського, вимагає подальших законодавчих та інституційних змін, адже відкриває нові можливості для українського бізнесу та споживачів [12, с. 312].

5. Висновки та перспективи подальших досліджень в даному напрямку.

Отже, цифрова економіка та електронна торгівля не лише відкривають нові можливості для бізнесу та споживачів, але й висувують перед правовими системами нові виклики з трансформації бізнес-моделей, регулювання електронних транзакцій, захисту прав споживачів та політики кібербезпеки. Тому постає важливість оновлення законодавства в цих напрямках. Гармонізація та синхронізація національних нормативних актів із міжнародними стандартами є необхідною умовою для забезпечення сталого розвитку цифрової економіки та електронної комерції.

Тому для регулювання розвитку цифровізації суспільства необхідно формувати та впроваджувати інституційно-правові, економічні, техніко-технологічні, організаційні, соціально-психологічні механізми та методичні інструментарії. Таке системне та комплексне їх впровадження дозволить підвищити якість, конкурентоспроможність, технологічність продукції, оптимізувати процеси виробництва та збуту продукції; активувати реалізацію цифровізації, трансформувати наявні та формувати розвиток нових високотехнологічних галузей, що синергетично забезпечить динамічний ефективний розвиток цифрової економіки в Україні.

Правове регулювання розвитку цифрової економіки й торгівлі в провідних країнах світу супроводжується розробкою національних стратегій, де визначаються основні напрямки та шляхи розвитку цифрової економіки; охоплюють принципи електронної взаємодії між державними органами та суб'єктами господарювання, загальні правила застосування новітніх технологій, базованих на штучному інтелекті в сфері правового статусу електронних договорів і електронної комерції; законодавство цих держав направлене на кібербезпеку та захист даних.

В Україні триває активний процес дослідження зарубіжного досвіду, є розробки, вдосконалення та прийняття правових актів у сфері регулювання цифрової економіки для виходу на єдиний європейський ринок та виконання міжнародних зобов'язань. Вивчення досвіду провідних країн світу з правового регулювання розвитку цифрової економіки є актуальним напрямом дослідження сучасних економічної та правової наук.

Проаналізований світовий досвід цифрової економіки вказує на необхідність змін традиційних підходів до нормативно-правового регулювання економіко-правових відносин. Потрібно змінити нормативно-правову базу, розробити цифровий механізм для регулювання цифрових процесів. Для забезпечення раціонального застосування

цифрових процесів регулювання, цифровим повинен стати процес нормотворчості та правозастосування.

Наведений досвід провідних держав, оцінка втілених у них моделей правового регулювання необхідно використовувати при розробці програм і стратегій розвитку цифрової економіки та електронної торгівлі на національному рівні.

Author details (in English)

ECONOMIC AND LEGAL SUPPORT FOR DIGITAL TRANSFORMATION AND INTERNATIONAL STANDARDS AND NATIONAL APPROACHES TO ELECTRONIC COMMERCE

Vitaliy LEVYTSKIY

Stepan Demyanchuk International
University of Economics and Humanities
Stepan Demyanchuk St., 4, Rivne, 33000,
Ukraine

e-mail: levior@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6096-5443>

Serhiy RADYNSKYI

Ternopil Ivan Puluj National Technical
University
Ruska St., 56, Ternopil, 46001, Ukraine

e-mail: sv2011@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5457-0143>

Sofia RADYNSKA

University of Information Technologies
and Management in Rzeszów
Sukharskiego St. 2., Rzeszów, 35-225,
Poland

e-mail: radunskasofiya2017@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-6870-4914>

Abstract. *The scientific article analyzes key issues arising in connection with the aspects of legal regulation of the digitalization of the economy and the growth of e-commerce. It is noted that digitalization offers new opportunities for entrepreneurship, in particular through the implementation of digital platforms, omnichannel strategies and process automation. The impact of technologies on business models, legal regulation of electronic transactions, cybersecurity issues and consumer protection are studied. It is noted that leading digital platforms have become important tools for business globalization, as they simplify access to international markets, reduce the need for traditional infrastructure and ensure the integration of business processes. The article examines the legal regulation of electronic contracts and transactions. It is indicated that the development of e-commerce requires legal certainty regarding electronic documents, electronic signatures and digital identifiers. It is noted that in foreign countries we observe differences in approaches to digitalization and e-commerce, which creates challenges for international trade. Attention is paid to the challenges associated with the protection of consumer rights in the digital economy and trade. After all, new risks associated with privacy violations and fraud in the online environment are emerging. Therefore, international standards, such as GDPR, have been adopted to ensure a high level of personal data protection, while domestic legislation requires harmonization with international legal norms to increase the level of consumer rights protection. It is summarized that the digitalization of the economy and trade requires the adaptation of regulatory and legal regulation to new challenges, while creating new opportunities for improving legal mechanisms. The study of these processes will allow a deeper understanding of the needs for adapting the legal system for the next stages of the development of digitalization and e-commerce to ensure and maintain a balance between innovation and protection of the rights of national and international participants in the digital economy.*

Key words: *digitalization, digital economy, digital transformations, legal regulation of digital platforms, globalization, national standards, international standards, national experience, foreign experience, cybersecurity, e-commerce, e-commerce models.*

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at
<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvotec.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Levytskiy, V., Radynskyy, S. & Radynska, S. (2025) Economic and legal support for digital transformation and international standards and national approaches to electronic commerce. *Socio-Economic Problems and the State* (electronic journal), Vol. 33, no. 2, pp. 29-39. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvotec.pdf>

Використана література:

1. Вінник О. Право цифрової економіки України: навчальний посібник. Київ, 2023. 270 с.
2. Гомонай В. В. Вплив цифровізації на розвиток електронної комерції та її правове регулювання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право*. 2024. Вип. 85. Ч. 2. С. 293–298 <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.43>.
3. Базові аспекти цифровізації та їх правове забезпечення: монографія. Харків, 2021. 180 с.
4. Хаустова М. Г. Поняття цифровізації: національні та міжнародні підходи. *Право та інновації*. 2022. № 2 (38). С. 7–18 [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-1](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-1)
5. Костюченко Я. М. Досвід правового регулювання розвитку цифрової економіки на прикладі провідних країн світу. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2021. № 3. С. 189–194. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2021/33.pdf <https://doi.org/10.15421/392171>
6. Левицький В., Радинський С., Крупка А. Використання цифрових технологій у підприємстві: сучасний погляд та правова база. *Актуальні питання у сучасній науці. (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал*. 2024. № 2 (20). С. 73–87. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/44513>
7. Левицький В., Радинський С., Матійчук Л., Радинська С. Історичні нариси та сучасний контекст цифровізації економічних процесів в Україні та світі. *Соціально-економічні проблеми і держава* [електронне наукове фахове видання]. 2025. Вип. 1 (32). С. 20–29. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf> <https://doi.org/10.33108/sepd2025.01.020>
8. Пустоваров А. І. Інституційне забезпечення процесу цифрової трансформації управління розвитком національної економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 24. Ч. 1. С. 164–169. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/32.pdf
9. Балик У. О., Лошенко І. Р., Вейдер Т. М. Щодо ролі цифрових технологій у трансформації міжнародного маркетингу: виклики та перспективи. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. №1. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13347278>
10. Левицька Н. О. Сучасні тенденції розвитку нормативно-правового регулювання цифрової економіки. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 5. С. 26–29. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/6.pdf <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-5/4>
11. Правове забезпечення розвитку технологій цифрової економіки та суспільства: монографія. Харків, 2023. 292 с.
12. Бундз Р., Перун Т. Електронна комерція в умовах глобалізації: правові аспекти та євроінтеграційний вимір. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2025. Вип. 45. С. 308–314 <https://doi.org/10.5281/zenodo.15877264>.

References

1. Vinnyk, O. (2023) *Pravo tsyfrovoy ekonomiky Ukrainy: navchalnyi posibnyk*. [Digital Economy Law of Ukraine: Study Guide]. Kyiv, 270 p. [In Ukrainian].
2. Homonai, V. V. (2024) *Vplyv tsyfrovizatsii na rozvytok elektronnoi komertsii ta yii pravove rehuliuвання*. [The impact of digitalization on the development of electronic commerce and its legal regulation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho*

- Universytetu. Serii: Pravo*. [Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: Law]. Vyp. 85. Ch. 2. Pp. 293–298 <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.2.43> [In Ukrainian].
3. Bazovi aspekty tsyfrovizatsii ta yikh pravove zabezpechennia: monohrafiia (2021). [Basic aspects of digitalization and their legal support: monograph]. Kharkiv, 180 p. [In Ukrainian].
 4. Khaustova, M. H. (2022) Poniattia tsyfrovizatsii: natsionalni ta mizhnarodni pidkhody [The concept of digitalization: national and international approaches]. *Pravo ta innovatsii*. [Law and Innovation]. no. 2 (38), pp. 7–18 [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2\(38\)-1](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2022-2(38)-1) [In Ukrainian].
 5. Kostiuhenko, Ya. M. (2021) Dosvid pravovoho rehuliuвання rozvytku tsyfrovoy ekonomiky na prykladi providnykh krain svitu. [Experience of legal regulation of the development of the digital economy using the example of leading countries of the world]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii*. [Current problems of domestic jurisprudence]. no. 3, pp. 189–194. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2021/33.pdf <https://doi.org/10.15421/392171> [In Ukrainian].
 6. Levytskyi, V., Radynskyi, S., Krupka, A. (2024) Vykorystannia tsyfrovyykh tekhnolohii u pidpriemnytstvi: suchasnyi pohliad ta pravova baza. [The use of digital technologies in entrepreneurship: a modern view and legal framework]. *Aktualni pytannia u suchasniï nautsi. (Seriiï «Pedahohika», Seriiï «Pravo», Seriiï «Ekonomika», Seriiï «Derzhavne upravlinnia», Seriiï «Tekhnika», Seriiï «Istoriia ta arkheolohiia»): zhurnal*. [Current issues in modern science. (Series «Pedagogy», Series «Law», Series «Economics», Series «Public Administration», Series «Technology», Series «History and Archeology»): journal]. no. 2 (20), pp. 73–87. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/44513> [In Ukrainian].
 7. Levytskyi, V., Radynskyi, S., Matiichuk, L., Radynska, S. (2025) Istorychni narysy ta suchasnyi kontekst tsyfrovizatsii ekonomichnykh protsesiv v Ukraini ta sviti. [Historical essays and the modern context of digitalization of economic processes in Ukraine and the world]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava* [elektronne naukove fakhove vydannia]. [Socio-economic problems and the state]. vol. 1 (32), pp. 20–29. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2025/25lvoatw.pdf> <https://doi.org/10.33108/sepd2025.01.020> [In Ukrainian].
 8. Pustovarov, A. I. (2019) Instytutysiine zabezpechennia protsesu tsyfrovoy transformatsii upravlinnia rozvytkom natsionalnoi ekonomiky. [Institutional support for the process of digital transformation of national economy development management]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. [Scientific Bulletin of Uzhgorod National University]. vol. 2, pp. 164–169. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/32.pdf [In Ukrainian].
 9. Balyk, U. O., Losheniuk, I. R., Veider, T. M. (2024) Shchodo roli tsyfrovyykh tekhnolohii u transformatsii mizhnarodnoho marketynhu: vyklyky ta perspektyvy. [On the role of digital technologies in the transformation of international marketing: challenges and prospects]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*. [Current Issues of Economic Sciences]. №1. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13347278> [In Ukrainian].
 10. Levytska, N. O. (2019) Suchasni tendentsii rozvytku normatyvno-pravovoho rehuliuвання tsyfrovoy ekonomiky. [Modern trends in the development of regulatory and legal regulation of the digital economy]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*. [Legal Scientific Electronic Journal]. no. 5, pp. 26–29. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2019/6.pdf <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-5/4> [In Ukrainian].
 11. Pravove zabezpechennia rozvytku tekhnolohii tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva: monohrafiia (2023). [Legal support for the development of digital economy and society technologies: monograph]. Kharkiv, 292 p. [In Ukrainian].

12. Bundz, R., Perun, T. (2025) Elektronna komertsiiia v umovakh hlobalizatsii: pravovi aspekty ta yevrointehratsiinyi vymir. [Electronic commerce in the context of globalization: legal aspects and European integration dimension]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriiia ekonomichna. Seriiia yurydychna*. [Scientific notes of the Lviv University of Business and Law. Economic series. Legal series]. vol. 45, pp. 308–314. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15877264> [In Ukrainian].

© 2025 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Puluj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

